

Diehtun dutnje gii leat gohččojuvvon bissut ruovttus

Språk: Nordsamisk

Almmuhuvvon: 03/2020 Ođasmahttojuvvon:

Buohkaide geat leat gohččojuvvon bissut ruovttus

Ođđa koronadávdda birra lea dál hui ollu sáhka. Eatnasat geat buohccájit koronavirusa geažil (COVID-19) eai buohccá garrasit, muhto soapmásat sáhttet šaddat hirbmat buohccin. Danne čađahuvvojit miehtá riikka doaimmat geahččalin dihte eastadit virusa njoammumis.

Muhtimiid leat doaktárat gohččon bissut ruovttus. Buohkat geain lea duođaštuvvon COVID-19 fertejit leat oalát sierra eará olbmui nu gohčoduvvon 'ruovttuisolašuvnnas'. Buohkat geat eai leat ožžon COVID-19 diagnosa, muhto geaidda virus sáhtta leat njommon, galget orrut nu gohčoduvvon 'ruovttukarantenas' (errejuvvon).

Maid mearkkaša 'ruovttuisolašuvdna'?

Jus doavttir lohká ahte dus lea COVID-19 dahje jus leat vuordime iskosa bohtosiid, de galggat doalahit iežat sierra earáin vai it njoammut virusa sidjiide.

Ruovttuisolašuvdna mearkkaša ahte fertet doalahit iežat áibbas eret eará olbmui, maddái sis geaiguin orut ovttas. It oaččo mannat olggos, galggat orrut aktolanjas, boradit sierra lanjas, it ge geavahit seamma sihkaldagaid go earát.

Jus du dearvvašvuođadilli vearáska, de galggat gulahallat iežat doaktáriin telefonna bokte.

Doavttir sáhtta maid mearridit ahte don dárbbášat bohtit buohccivissui ja doppe isolerejuvot. Isolašuvnnas galggat orrut dassázi go doavttir muitala ahte dus ii šat leat infekšuvdna dahje go iskosat čájehit ahte dus ii šat leat COVID-19.

Maid mearkkaša 'ruovttukarantena'?

Jus doavttir lea lohkan ahte don it leat buohcci, muhto ahte dutnje sáhttá leat infekšuvdna njommon, de fertet mannat karantenii, namalassii doalahit iežat eret eará olbmui. Dalle sáhtát leat ruovttus, muhto ruovttukarantena ii leat seamma čavga go ruovttuisolašuvdna.

Ruovttukarantena mearkkaša ahte dus galgá leat earáiguin nu unnán dahkamuš go vejolaš, muhto it dárbbáš oalát leat akto. It galgga gal mannat skuvlii ja bargui, it ge searvat eará doaimmaide, it ge galgga almmolaš sáhtuid čuovvut (busse, trihka, T-bána, toga, giridi dahje fatnasa), muhto sáhtát gal akto vázzit olgun.

Jus gossagoađát, oaččut čottavuolšši dahje febara dahje šaddá lossat vuoignat, de fertet doaktáriin gulahallat telefonna bokte. Ruovttukarantena bistá 14 beaivvi dan rájes go infekšuvdna sáhttá leat njommon dutnje.

Čuovo mielde áigges áigái!

Ráđđehus bivdá buohkaid Norggas lohkat deaŋalaš dieđuid ja rávvagiid koronadávdda birra dáppe www.fhi.no ja www.helsenorge.no. Dát rávačálus ođasmahttojuvvo áigges áigái.

Eambo dieđuid gávnnat dárogillii ja engelasgillii. Jus lea juoga maid lea váttis ipmirdit, de fertet iežat oahppásiid bivdit čilget.